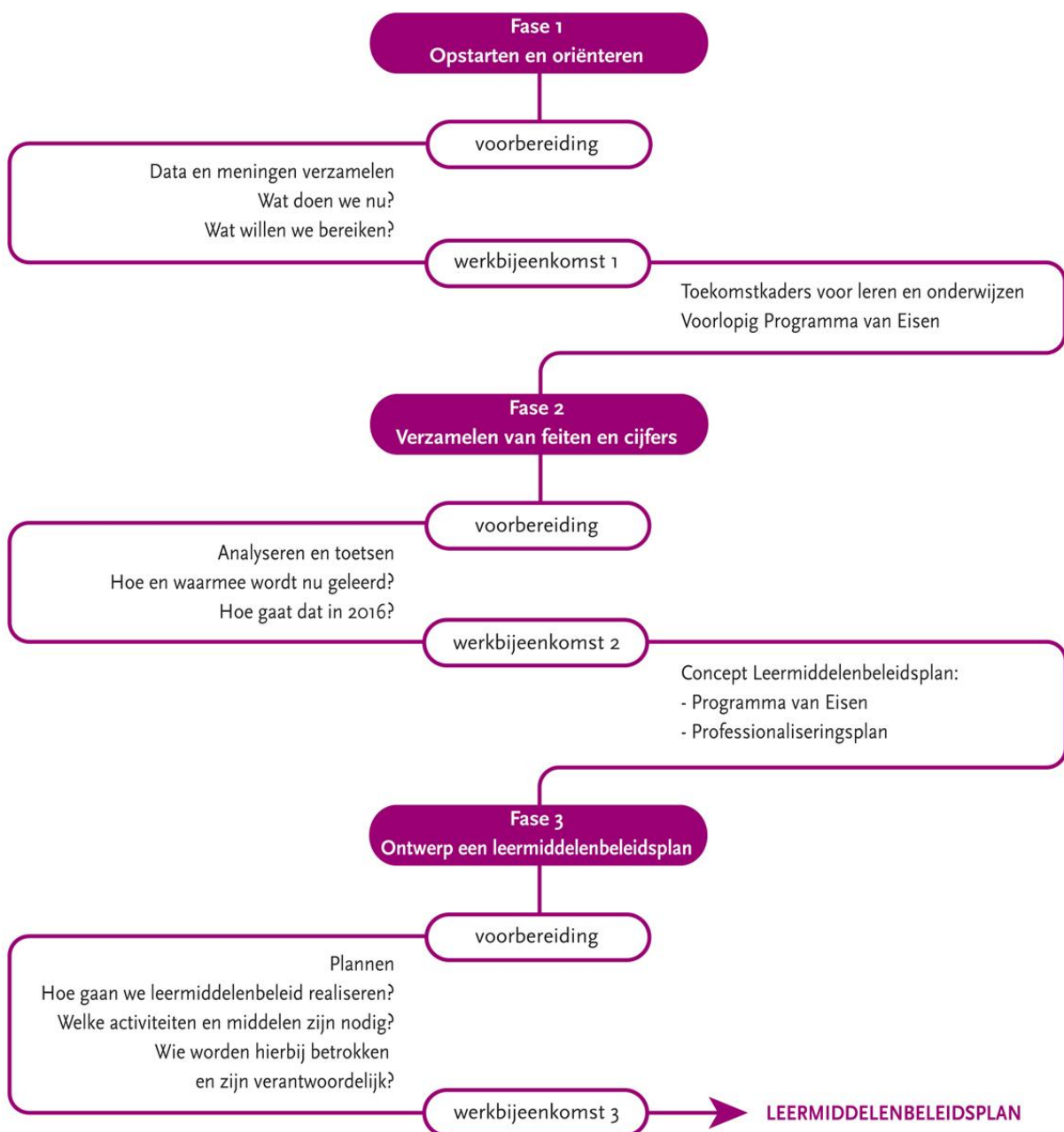

Handvatten voor de werkgroep Leermiddelenbeleid

U heeft zich met uw werkgroep Leermiddelenbeleid aangemeld bij het Innovatieplatform-VO voor begeleiding bij het vormgeven van uw leermiddelenbeleidsplan. De ervaring leert dat een goede voorbereiding een voorwaarde is om dit proces efficiënt te laten verlopen en tot een goed product te komen. Met dit document geven wij u een aantal handvatten daarvoor.

U ziet hieronder in een overzicht hoe een leermiddelenbeleidsplan tot stand komt. We geven daar een beknopte toelichting bij, met per bijeenkomst een overzicht van wat van u aan minimale voorbereiding wordt verwacht. Op de website <http://www.leermiddelenvo.nl/> vindt u op www.leermiddelenvo.nl/format_beleidsplan onderliggende documenten die bij het opstellen van een leermiddelenbeleidsplan gedurende het traject gebruikt gaan worden.

Figuur: Op weg naar een leermiddelenbeleidsplan; voorbereiding en opbrengst werkbijeenkomsten

Werkbijeenkomst 1 en voorbereiding

Werkbijeenkomst 1 en de voorbereiding daarop horen tot Fase 1 'Opstarten en oriënteren' en deels tot Fase 2 'Verzamelen van feiten en cijfers'. In de voorbereiding van werkbijeenkomst 1 beantwoordt u vragen als 'Wat gaan we bereiken met leermiddelenbeleid?' en 'Waar staan we nu?'.

Wij vragen u allereerst om met uw werkgroep een **tijdslijn met mijlpalen** en een **plan van aanpak** te maken voor het opstellen van uw leermiddelenbeleidsplan. Neem in dit plan van aanpak ook op wat de **doelstelling** is van uw leermiddelenbeleid, of het om schoolbreed of locatiespecifiek beleid gaat en of u voor een 'top down' of 'bottom up' aanpak kiest voor het vormgeven van uw leermiddelenbeleid. Neem daarnaast een omschrijving op van wat u allemaal (niet) onder leermiddelen verstaat.

Verzamel voorafgaand aan de eerste werkbijeenkomst informatie over:

- **Beleid:** beleidsdocumenten met uitspraken over **missie, visie** en het **onderwijs(leer)concept** van de school;
- **Leermiddelen:** gebruikt u / gebruikt de school lijsten met criteria voor de keuze van uw leermiddelen (eventueel per vak- of leergebied)? Zo ja, neem deze criterialijsten mee. Inventariseer in ieder geval wat **de 'top 3' belangrijkste vraagstukken of wensen zijn rondom leermiddelen**. Wordt er door de docenten (structureel) eigen leermateriaal ontwikkeld? Vraag eventueel uw docenten de Leermiddelen-Mentality- Test te doen (<http://www.motivaction.nl/onderzoek/leermiddelen>);
- **Projecten:** welke projecten / nascholingen / innovaties met betrekking tot leermiddelen(beleid) of aanverwante zaken lopen er of gaan er lopen gedurende het opstellen van het leermiddelenbeleidsplan?

De opbrengst van werkbijeenkomst 1 bestaat uit het formuleren van de visie van uw school op het leren en onderwijzen in de (nabije) toekomst en het gebruik van leermiddelen en de inzet van ict hierbij. Wat is daarbij specifiek uw onderwijsleerportret? U vertaalt deze visie in een voorlopig Programma van Eisen voor leermiddelen.

Werkbijeenkomst 2 en voorbereiding

Werkbijeenkomst 2 en de voorbereiding daarvan behoren tot Fase 2 'Verzamelen van feiten en cijfers' en Fase 3 'Ontwerp een leermiddelenbeleidsplan'. Voor het verzamelen van een deel van de informatie zijn hulpmiddelen ontworpen. Tussen haakjes staat genoteerd welk hulpmiddel gebruikt kan worden.

Voorafgaand aan de tweede werkbijeenkomst verzamelt u informatie over:

- **Beleid:** verzamel alle actuele beleidsdocumenten en –afspraken (algemeen beleid, onderwijskundig beleid, ict-beleid, personeelsbeleid en financieel beleid) en neem die mee.
- De huidige leermiddelen die op uw school gebruikt worden.
- **Contracten en procedures:** welke (meerjaren)contracten zijn afgesloten met uitgeverijen en/of studieboekleveranciers over leermateriaal en eveneens ten aanzien van uw ELO die van invloed zijn op de keuzes van locaties, afdelingen, leerjaren en vak- / leergebieden? Langs welke route gaat digitaal leermateriaal ontsloten worden? Zijn er schoolbreed al procedures geformuleerd voor de keuze en de aanschaf van leermateriaal? Zo ja, welke?
- **Meningen en wensen van docenten en leerlingen** over het leren en onderwijzen in de toekomst. (Hulpmiddelen bij opdracht 4, vragenlijsten en aanbiedingsbrieven voor docenten en leerlingen) U krijgt zo antwoord op de vragen hoe er nu geleerd wordt en in hoeverre (1) het Programma van Eisen gedeeld wordt en (2) de huidige leermiddelen hieraan voldoen. Tijdens werkbijeenkomst 2 stelt u het Programma van Eisen bij.

- Capaciteit en professionalisering: wat is de onderwijscapaciteit per locatie / afdeling(/leerjaren) / vakgebied en hoe zal die de komende jaren zijn? Wat zijn globaal de afspraken over inzet, taken (taakdifferentiatie), professionalisering de komende jaren? Wat zijn de wensen en verwachtingen van de medewerkers met betrekking tot professionalisering (opdracht 5a)? Tijdens werkbijeenkomst 2 stelt u een beknopt professionaliseringsplan op (opdracht 5b).

De opbrengst van werkbijeenkomst 2 is een eerste concept van uw leermiddelenbeleidsplan. Dit concept legt vast **wat** er moet gebeuren om uw doelstellingen te realiseren. U beschrijft de samenhang tussen verschillende beleidsterreinen: welke leermiddelen gaat u op welke manier inzetten? Welke consequenties heeft dit voor de professionaliseringsactiviteiten van uw collega-docenten?

Werkbijeenkomst 3 en voorbereiding

Werkbijeenkomst 3 en de voorbereiding daarop behoren tot fase 3 'Ontwerp een leermiddelenbeleidsplan'.

In de voorbereiding van werkbijeenkomst 3 werkt u de opdrachten uit werkbijeenkomst 2 zo concreet als dat in dit stadium mogelijk is uit (voorzover nog nodig, natuurlijk). U beantwoordt de vraag hoe u uw doelstellingen gaat bereiken en benoemt de randvoorwaarden. Ten behoeve van de randvoorwaarden (ict, financiën en besluitvorming) zijn drie opdrachten beschikbaar. Het is noodzakelijk deze opdrachten voor aanvang van werkbijeenkomst 3 af te ronden.

- Wat zijn de vereisten voor de ict-infrastructuur, welke aanpassingen moeten er worden gedaan? (opdracht 6)
- Hoe gaat de school een en ander financieren? (opdracht 7)
- Welke aanpassingen aan de besluitvormingsprocedures zijn er eventueel nodig? (opdracht 8)

De opbrengst van werkbijeenkomst 3 is een eerste versie van uw leermiddelenbeleidsplan. In dit concept staat **hoe, volgens welke strategie**, u de doelstellingen van uw leermiddelenbeleid gaat realiseren. Daarnaast heeft u beschreven hoe het leermiddelenbeleid verder ontwikkeld wordt, volgens welke cycli monitoring en bijstelling plaatsvinden en hoe leermiddelenbeleid in de organisatie verankerd wordt.

Na werkbijeenkomst 3

Lever deze versie van het plan in bij de adviseurs van het Innovatieplatform-VO. De vroege inlevertaars krijgen een technische feedback van de adviseurs!

Met deze eerste versie van het leermiddelenbeleidsplan gaat u binnen de school verder aan de slag.

- Inventariseer welke activiteiten nog nodig zijn om uw leermiddelenbeleidsplan definitief af te ronden en vast te stellen.
- Stel een activiteitenplan op. Daarin staan de activiteiten die nodig zijn om het leermiddelenbeleid uit te voeren, inclusief de activiteiten voor het verkrijgen van draagvlak.